

Kyrkomötet
Fråga 2009:13
från Helén Lindbäck

Etiska riktlinjer vid gravgrävning

Fråga till kyrkostyrelsen

Etiska riktlinjer som ska sätta stopp för att kistor krossas efter begravningar antogs i slutet av maj 2009 av styrelsen för Svenska kyrkans Församlingsförbund. I rekommendationerna sägs det att ”gravgrävning och gravsättning ska alltid utföras på ett värdigt och säkert sätt”.

Efter begravningen ska kistan höljas försiktigt så den inte skadas och tunga lerjordar och steniga jordmassor ska undvikas närmast kistan.

Kyrkostyrelsen för Svenska kyrkan har ställt sig bakom de nya riktlinjerna. Att kistor ibland slås sönder för att undvika sättningar vid förmultningen avslöjades av SVT:s Uppdrag Granskning i början av maj 2008. Programmet visade hur kistor krossades direkt efter gravsättningen på en kyrkogård i Vännäs utanför Umeå i Luleå stift. Senare bad den skyldige vaktmästaren om ursäkt och lämnade sin tjänst.

Liksom ärkebiskop Anders Wejryd reagerade många medlemmar i Svenska kyrkan inte bara på själva krossningen utan också på att förflyttningen av kistan från kapellet till graven präglades av respektlöshet och saknade värdighet. I stället för att ha bärare eller en liten vagn hängde och dinglade kistan bakom en traktor. Så får det helt enkelt inte gå till.

Tyvärr väcker scenerna i Uppdrag Granskning frågor om mer än en enskild vaktmästares etik och yrkesheder. Det inträffade kan också ses som en värde-mätare på tillståndet i kyrka och samhälle när inte avlidna personer och deras anhöriga visas respekt och värdighet.

Etiken kring döden har också uppmärksamats genom att Stockholms läns landsting 2008 sagt upp avtalet med det företag som haft i uppdrag att transportera avlidna. Anledning: bristande värdighet och etik.

Den rundringning som Uppdrag Granskning genomförde visade också att kistkrossning knappast bara är ett lokalt problem i Västerbottensdelen av Luleå stift utan existerar runtom i andra församlingar inom Svenska kyrkan. Ytterst handlar detta om tilliten till Svenska kyrkan och hennes omsorg om människor.

Vilka initiativ har kyrkostyrelsen tagit och på vilket sätt agerar kyrkostyrelsen för att säkerställa att Svenska kyrkans församlingar visar vederbörlig respekt, etik och värdighet gentemot avlidna och deras anhöriga i anslutning till begravning, så att inte det vanvördiga missbruket med kistkrossning upprepas i framtiden?

Helén Lindbäck
(kr)